

Kære CG'er

Jeg hedder Nicolai og er tidligere elev på CG.

Da jeg blev student i 2014, fik jeg et rejselegat af skolen, og det er jeg ret stolt af. Ud over den enorme anderkendelse og det tiltrængte selvtillidsboost det var at finde ud af, at lærerne i løbet af mine tre år på skolen ikke kun havde undervist, men også lagt mærke til mig, og synes jeg havde gjort noget for skolen, fik jeg oven i hatten et pengebeløb, der skulle bruges på en rejse. Hvilket jo ikke er så tosset endda. Især fordi jeg tit, som sikkert mange af jer, sad i timerne og sent om natten, midt i en aflevering med en deadline 30 minutter senere, og bare ønskede mig langt væk fra karakterer, forventninger til mig og min fremtid, angsten for at fejle og ikke blive til noget - ikke at være noget.

Hvorhen i verden?

Jeg vidste ikke rigtig, hvor jeg skulle tage hen. Der er jo rimelig mange muligheder. Jeg havde aldrig været uden for Europa, så det var ret overvældende at skulle vælge ét sted og legitimere over for mig selv, hvorfor det lige netop skulle være dér, jeg tog hen. Jeg ville bare ud og opleve verden, møde nogle mennesker. Af mangel på beslutsomhed fandt jeg mig noget arbejde efter to måneders søgen, så jeg kunne tjene nogle penge til turen.

Heldigvis var min kæreste mere beslutsom. Hun ville gerne rejse rundt i Sydøstasien, så jeg hængte mig på hendes plan. Takket være legatet og en masse vikartimer, fik jeg skrabet dét sammen, vi regnede med at komme til at bruge (ca. 8.000 for flybilletterne tur-retur, og ca. 10.000 om måneden, det skal siges det er muligt, at gøre det for en del mindre i Sydøstasien).

Afsted

Vi tog afsted i midten af februar, og havde pakket taskerne med Lonely Planet guides til alle de steder, vi ville besøge, og alt for meget tøj. Vi sad tretten timer i fly, før vi landede ved vores første destination, Phnom Penh, hovedstaden i Cambodja.

Jeg har hele mit liv kørt bilferier med min familie, hvor vi oftest tog til Frankrig, hvilket var ensbetydende med op til 24 timer i en bil siddende op af mine søstre, gennem det lange motorvejsland, Tyskland. Derfor følte flyturen virkelig ikke særlig lang for mig, mens min kæreste syntes, det tog enormt lang tid.

For mig følte det, som om vi havde snydt, når det ikke havde taget længere tid at komme så langt væk. Vi rejste senere til Laos, Vietnam og til den indonesiske ø Bali, men jeg vil fokusere på vores ophold i Cambodja.

Førstehåndsindtryk

I Phnom Penhs lufthavn blev vi hentet i tuk-tuk, der er en knallert med en påhængsvogn med sæder i og tag over, hvor man kan sidde op til seks mennesker (otte – ti stykker hvis man får lov at være kreativ). Vi havde igennem en dansk NGO betalt for at arbejde tre uger på et børnehjem i udkanten af byen, til gengæld for kost og logi hos familien Savuth, som vi nu var på vej over for at møde for første gang. Familien Savuth består af Mr. Savuth Chum og hans kone, som vi ikke lærte at kende ved andet navn end Mammi.

De har to sønner, som begge studerer i udlandet, så dem mødte vi aldrig. Og så har de en lille hvid pjævset hund ved navn Lucky. Familien tilhører den i Cambodja næsten ikke eksisterende mellemklasse. I Cambodja er der kæmpe forskel på over- og underklassen. Mange forældre sender deres børn på gaden for at tigge i stedet for at sende dem i skole. Og så er der nogen, der har kæmpe villaer med krystallysekroner og flere firhjulstrækkere.

Familien Savuth bor i et smalt hus i udkanten af Phnom Penh, i tre etager. I stueetagen er en stue, spisestue og køkken samt Mr. Savuths soveværelse. På første etage er Mammis soveværelse, med skydevinduer ud til en lille platform, der er synlig fra stuen, med et slags bedelalter på, som hver morgen bruges til familiens religiøse ritualer. Øverst er fire soveværelser med to toiletter, til når familien har folk boende, som skal arbejde på børnehjemmet. Familien har to scootere, som de bruger dagligt og en firhjulstrækker, der bliver vasket tit, men som vi kun så i brug én gang. Den var nok mest et statussymbol.

Den NGO vi arbejdede igennem (Star Kampuchea), havde de første par dage arrangeret en slags introduktion til den cambodjanske kultur, og nogle ledsagede ture til nogle af turistattraktionerne i og omkring Phnom Penh.

En af de mest besøgte steder i Cambodja er "The Killing Fields", lidt uden for Phnom Penh. Det var dér, hvor intet anende uskyldige mennesker blev kørt ud, når de skulle slås ihjel som led i Pol Pots udrensning. Pol Pot var landets daværende kommunistiske diktator, der ønskede et homogent arbejdersamfund. Han tvang folk ud i hårdt fysisk arbejde, med søvn- og madmangel, og dræbte dem, der ikke passede ind under hans profil på den perfekte arbejder (akademikere, kunstnere, folk med briller og andre "handicappede", nysgerrige folk, etniske minoriteter [kinesere, vietnamesere og kristne cambodjanere], gamle mennesker der ikke kunne slide i marken og alle disses komplette stamtræ). Der blev ikke gjort forskel på mænd, kvinder, gravide eller børn.

Vi blev ledt rundt af en lydguide til forskellige nummererede steder, og fik fortalt detaljer, om hvordan og hvorledes folkemordet gik til. Et af de nummererede steder var ved et stort træ. I lydguiden blev det kaldt "The baby smashing tree", fordi spædbørn angiveligt blev smadret mod dette bestemte træ, for at de ikke skulle vokse op og tage hævn mod Pol Pots regime for mordet på deres familier. I midten af området har man bygget en såkaldt stupa, (en slags mindesøjle), hvor der i midten er glasmontre med hylde, helt op til toppen af stupaen, med alle de menneskeknogler man har fundet på pladsen.

Man estimerer, at over en fjerdedel af landets daværende befolkning blev dræbt, blev slidt ihjel eller døde af sult under Pol Pots styre.

Besøget på "The Killing Fields" gjorde stort indtryk på mig. For jeg havde kun hørt meget overfladisk om, at det her folkemord nogensinde havde fundet sted, gennem nogle sange af Dead Kennedys.

Skolen

Efter de indledende dage begyndte vi på at undervise på børnehjemmet, der også tjente som skole for almindelige børn i området. I takt med arbejdet kom vi også ind i en dagligdags rytme. Eleverne var børn, ligesom alle mulige andre børn; rigtig søde og nogle gange pisse irriterende. Du er totalt magtesløs, når dine elever gør grin af dig foran resten af klassen, på et sprog du ikke forstår!

Børnene havde skoleuniformer, der for drengenes vedkommende var hvid skjorte og blå bukser, og for pigerne hvid skjorte og blå nederdel. Mange af de yngste piger var helt karseklippet. Det viste sig at være den mest effektive lusekur.

Vi skulle lære dem engelsk. Hver morgen, når klokken ringede ind, rejste børnene sig fra deres bittesmå borde, og sagde den slavisk indlærte sætning: GOOD MORNING TEACHER! Så sagde vi, at de gerne måtte sætte sig og så sagde de: THANK YOUUUU TEACHER! I slutningen af skoledagen sagde de så: GOOD AFTERNOON TEACHER! SEEE YOUUUU TOMORROW! Nogen gange kom de til at bytte om på den ene og den anden hilsen, og det var ret kært.

De her børn skifter engelsklærer et sted mellem hver tredje uge og hvert år. Mennesker fra alle dele af verden, der har forskellige accenter, kommer og skal lære dem engelsk som en del af deres ferie. Min kæreste og jeg tog over for to australiere, og gav faklen videre til tre portugisere. Der er ret stort forskel på de tre landes udtale, så jeg kan godt forstå, at børnene havde svært ved det. Børnene var for det meste vildt søde og ville have, vi tog billeder sammen med dem, og de lavede små peacetegn med deres fingre, og smilte over hele femøren, når vi gjorde det. Vi tænkte ikke videre over det, indtil en dag, hvor eleverne ikke kom til time efter pausen. Vi stod og ventede lidt, normalt plejede de nemlig at komme til tiden. Men der kom ikke en eneste. Så kunne vi høre musik nedeunder, og vi gik ned for at se, hvad det var. Alle eleverne og nogle for os ukendte kinesere var samlet til et danseshow med nogle af skolens unge lærerinder. Alle børnene var meget kærlige mod de kinesiske gæster, som om de kendte dem, og krammede og legede og lavede peacetegn på deres billeder, ligesom de havde gjort med os. Vi besluttede os for at gå hjem og få et hvil, nu hvor der alligevel ikke var undervisning. Da så vi, at der ude foran skolen var en stor turistbus. Disse kinesere var turister og børnene må have været instrueret i at være så søde over for os fremmede. Det hele var bare for os. Som om vi var på safari. Børnene var fattige og forældreløse, men var blevet til en turistattraktion. Skuespillerne i den rige turists fantasi om at udrette noget meningsfuldt, at redde verden og den autentiske oplevelse. På den anden side, fik vi vores autentiske oplevelse serveret på et sølvfad. De er jo fattige. Så fattige at de på kontoret, - et lille lokale med et bord og fire stole, og et skrivebord med en gammel bærbar computer og en printer - havde ét bæger med alle skriveredskaber til hele skolen. Når en elev havde mistet sit eneste skriveredskab, skulle eleven gå til kontoret og bede om et nyt. Det her er vilkårene, og turismen er en måde for børnehjemmene og skolerne at tjene penge på. Og selvom børnene måske nok var blevet instrueret i, hvordan de skulle opføre sig overfor os på bestemte tidspunkter, så var deres leg i frikvarterene jo ægte nok. Og når nogle af de ældre elever kiggede på os, som om vi var åndsvage, sad med ryggen til os, mens vi underviste og snakkede og viskede med hinanden, var det jo også ægte. Vi så en ægte del af deres ægte liv.

Det, der var falsk, var idéen om, at vi ændrede noget, at vi gjorde en forskel for dem, hvilket jeg er overbevist om, ikke var tilfældet. Vi lærte dem ikke en skid, men vi fik en på opleveren og børnehjemmet fik penge til at fortsætte.

Søen

En dag kikkede jeg på et kort over Phnom Penh, og så at der lå en stor sø i byen, og den ville jeg gerne se. Vi spurgte tuk-tuk chauffører, om de kunne tage os derhen, men de vidste ikke hvor det var. Man skulle tro, de havde lagt mærke til en sø af den størrelse. Det viste sig, at kortet, jeg havde kigget på, var forældet, og søen var blevet inddæmmet til fordel for et kæmpe skyskraberbyggeprojekt. Der var en tuk-tuk chauffør, der kørte os til et kvarter, der før havde ligget ved søens bred. Det var en lille perle af et område. Og der var iøjnefaldende mange franskmænd. Efter samtaler med nogle af franskmændene, fandt vi ud af, at bydelen, før søen blev fjernet, havde været meget levende, og beboerne var afhængige af søen og dens vand, og de fisk de fangede i den. Som en landsby i storbyen. Men efter søen var væk, døde deres lille samfund hen. Det opdagede nogle franskmænd, og det fik dem til at bosætte sig der. De åbnede caféer, restauranter, små vandrehjem, tøjbutikker og kiosker, hvor de lokale fik arbejde, og dermed blev der pustet liv i kvarteret igen. Jeg blev helt forelsket i stedet og havde lyst til at gøre det samme.

Men igen her fik jeg lidt dårlig smag i munden over den gode hvide mands gode intentioner. For selvom det er vildt godt, hvad de her franskmænd har gjort for det lille samfund, er det bare så skævt, at de overhovedet kan gøre det. Igen bliver den hvide mand, eks-imperialisten, byrdebæreren, til frelseren med lommerne fulde af guld og muligheder.

Hverdag

Noget af det, jeg bedst kunne lide ved vores ophold i Cambodja, var, når man kunne se, hvor forskellige og dog ret ens vi – dem og os – var. Min forventning var jo den her helt vilde eksponering af eksotiske indtryk. Men folk i byen var jo bare mennesker, der prøvede at få livet til at fungere, ligesom os derhjemme. Måden, de gjorde det på, var bare anderledes.

F.eks. sov Mammi og Mr. Savuth ikke sammen. De spiste oftest deres måltider hver for sig eller i stilhed, mens de lå og så fjernsyn eller med deres telefoner. De viste generelt ikke nogen kropslig affektion for hinanden (af hvad vi så). Men jeg var ikke et sekund i tvivl om, at de havde det rigtig godt sammen og elskede hinanden.

Alle med lidt penge i Phnom Penh har en scooter; det er det mest brugte transportmiddel Phnom Penh. På én scooter bliver der nogle gange transporteret hele familier. Båthornet bliver brugt intensivt i trafikken, men ikke for at udtrykke vrede eller for at gøre opmærksom på faren ved en situation. De dytter f.eks. altid,

inden de drejer om et hjørne for at informere andre trafikanter om, at nu kommer der nogen, og tonen på dyttet informerer om hvilken størrelse køretøjet har. De kører, med danske øjne, fuldstændig vanvittigt.

Men det er normen dér, og det fungerer for dem. På trods af at cambodjanerne tilsyneladende kører uden at overholde nogen som helst færdselsregler, så synes jeg, at de kører meget mere hensynsfuldt end mange danske bilister.

Noget andet, jeg bed mærke i, var hverdagstøjet. Mange gik i tøj med vestlige internationalt kendte logoer så som Louis Vuitton, Appel og Superman trykt på. Det var tøj som man kunne finde på markederne i byen, som jeg i starten troede var tiltænkt turisterne. Men vi så også personer, der bar T-shirt med hagekors på. Rigtige hagekors, ikke soltegn. De var selvfølgelig ikke nynazister. Men hagekorset er for dem sikkert, ligesom alle de andre symboler, et ligegyldigt vestligt tegn. Det bæres som noget æstetisk og har slet ikke den symbolværdi, vi pålægger det herhjemme. Det var sjovt at se noget, som vi er så følsomme overfor herhjemme, i en så henkastet sammenhæng.

Angkor Wat

Vi tog selvfølgelig også ud for at se tempelbyen Angkor, som jeg heller aldrig havde hørt om, før vi tog afsted. Byen blev bygget i år 800 til 1400 og omfatter 37 templer og andre konstruktioner af hovedsageligt sandsten. Et af verdens syv vidundere.

Det var en mærkelig oplevelse. Dels fordi, når noget bliver internationalt kendt som et vidunder, føler man sig forpligtet til at være bjertaget af dets skønhed. Jeg havde selv en forventning om, at jeg ville føle det meget eventyrligt, som om jeg var på opdagelsesrejse, som Indiana Jones eller Lara Croft. Og dels fordi, at Angkor Wat er noget, alle, der rejser til Cambodja, føler sig næsten forpligtet til at se. Der er ca. to millioner besøgende om året. Der var så mange, at det til tider var meget svært at få øje på vidunderet for bare mennesker og selfiestænger.

Et "must" er at se solopgangen over Angkor Wat templet fra et bestemt punkt, så det skulle vi selvfølgelig også. Det var mærkeligt at stå op kl.04.30, for at tilslutte os en tiltagende strøm af andre turister, der i bælgmørke vandrede mod det samme sted, som ingen af os før havde været. Man kunne høre en svag mumlen og lyden af skridt på grusvej. Man kunne kun se folks ansigter oplyst af deres telefon - og kameraskærme. Vi var alle kommet for at opleve det samme, og det føltes nærmest rituelt. Da vi kom frem til stedet, var der allerede en masse andre, der stod klar med deres store kameraer på stativer med lange objektiver på forreste række. Bagved stod alle os amatører, der bare skulle have billeder til familien og de sociale medier med alle slags billedoptagende apparater. Vi stod og så solopgangen gennem vores skærme og linser, og mellem billederne med vores egne øjne, til lyden af tusinder kameralukkemekanismer, der klikkede løs i tyve minutters tid. Jeg var vildt irriteret på alle de her turister og deres åndsvage billeder, men jeg var der også selv, og tog billeder præcis som dem, ødelagde sikkert nogle andres selfies og var unægteligt, selvom jeg var bitter over det, også bare et træ i skoven af turister.

Afrunding

Alt i alt var jeg rigtig glad for turen. Jeg har fået et indblik i nogle kulturer, der er markant anderledes end min egen. Jeg har indset, at rejsen er et egoistisk ønske om personlig udvikling. Jeg har fået en masse oplevelser, både gode og dårlige, som jeg ikke ville have været foruden. Men mest af alt, har jeg nok fået mig et ordenligt kig i spejlet. Efter rejsen føler jeg, at jeg forstår min egen identitet, mit lands identitet og min kulturs identitet og rolle i verden, langt bedre end før. Jeg forstår mit privilegie bedre. Jeg har indset, hvordan alt, hvad jeg kender til og tager for givet, af normer, sociale spilleregler, opfattelser, indforståelse, logik, rationelle tanker etc., er noget helt andet i andre lande. Hvordan vi ikke kan udtale os om dem og deres levemåde, fordi vi ikke forstår den. Og nok aldrig kommer til at forstå den, fordi vores liv er så forskellige.

Jeg opfordrer alle, der kan, til at tage ud og rejse, og få et mere nuanceret syn på verden omkring os. For jeg synes, det er meget forkert, at den danske historieundervisning og de danske medier aldrig har lært mig (nok) om Cambodjas og resten af verdens (red. ikke vesten) historie. Jeg kendte ikke til et af de største folkemord i verdenshistorien, hvor ca. 2,5 millioner mennesker blev dræbt. Og det er kun knap fyrre år siden, det skete.

Det kan godt være, at jeg ikke har lyttet nok efter (eller måske bare ikke lyttet efter i den time, hvor vi har snakket om det her, i så fald undskylder jeg min kritik), men jeg ved, efter 13 års skolegang, ikke en skid om verden. Vi ved ikke nok om verden. Vi bor i en osteklokke, hvor det kun er den historie, der rører os direkte eller er tæt på, der er relevant og bliver husket.

Asien var for mig, inden jeg tog afsted, groft sagt en stor rismark med anderledes folk, dårligt engelsk, umulige skrifttegn, billig arbejdskraft, vietnamkrigen, Nintendo, Jackie Chan og så selvfølgelig de meget farverige og eksotifiserende BBC dokumentarer.

Det har nu heldigvis ændret sig.

P.S. Prøv ikke at være for meget på nettet og især Facebook, når I er ude at rejse. For mig gjorde det, at jeg følte, at jeg stadig var hjemme i tankerne, selv om jeg var over på den anden side af kloden, og det er jo ikke meningen 😊

